

A 1875/hållbart**Käsittelijä** Kestävä Pohjola -valiokunta

Kestävä Pohjola -valiokunnan mietintö, joka koskee
**jäsenehdotusta pohjoismaisesta toiminnasta arktisten merialueiden
hyväksi**

Ehdotus

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka pohjoismaista toimintaa arktisten merialueiden
hyväksi koskevan jäsenehdotuksen A 1875/hållbart käsittelyä.

Taustaa

Keskiryhmä on ehdottanut, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että arktiselle merialueelle ja sen valuma-alueille laaditaan yhteinen
merenhoitosuunnitelma täydentämään Pohjoismaiden välisiä kahden-
keskisiä vesienhoitosopimuksia ja Arktisen neuvoston merenhoito-
työtä.

Arktisen merialueen nopeat muutokset vaikuttavat voimakkaasti Pohjoismaihin, ja siksi Pohjoismaiden tulisikin toimia katalysaattorina aikaisempaa useammille ja nopeammille toimille arktisen alueen kestävä hallinnoinnin toteuttamiseksi yhdessä niiden maiden kanssa, joita asia koskettaa. Esimerkkejä tällaisista toimista ovat ras-kaan polttoöljyn käyttökiellon aikataulu, uuden kansainvälisen kalastussopimuksen laatiminen ja valvonta keskisen Pohjoisen jäämeren uusilla pyyntialueilla sekä yhteiset toimet mikromuovin ja alueen vesistöistä peräisin olevien jätevesien epäpuhtauksien vähentäminen.

Pohjoismailla on kahdenkeskisiä kestävä kalastuksen sopimuksia arktisilla alueilla, esimerkiksi Tenjoella Suomen ja Norjan sekä Ruotsin ja Norjan välillä. Pohjoismaat ovat myös jäseninä Arktisessa neuvostossa, joka kartoittaa perusteellisesti arktisia vesiä, ihmisen vaikutusta merialueeseen kaivostoiminnan ja öljyntuotannon sekä ka-

lastuksen ja merenkulun sektoreilla. Arktinen neuvosto analysoi ja jakaa laajasti tietoa ilmastonmuutoksen nopeasta etenemisestä Arktiksella, kuten merijääalueiden ja eläinkantojen muutoksista sekä meriveden happamoitumisesta. Vaikka Pohjoismaiden kahdenkeskisten sopimusten ja Arktisen neuvoston jäsenyyden perusteella tehdään yhteistyötä ja jaetaan tietoa, Pohjoismaat voivat entisestään tiivistää yhteistyötään alueella.

Valiokunta käsitteli ehdotusta ensimmäisen kerran kokouksessaan 28. kesäkuuta 2021, jolloin se päätti jatkaa ehdotuksen käsittelyä ja kutsua Arktisen neuvoston edustajia valiokunnan tulevaan kokoukseen. Arktisen neuvoston edustaja Soffia Guðmundsdóttir ja PAMEn puheenjohtaja Jessica Nilsson vierailivat valiokunnan kokouksessa 7. syyskuuta 2021 kertomassa Arktisen neuvoston työstä alalla.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta toteaa, että vuosiksi 2017–2021 ja 2022–2024 laaditut ministerineuvoston arktiset yhteistyöohjelmat muodostavat kehykset arktisen alueen hankkeille ja toimille. Pohjoismaiden hallitukset ovat merta ja ilmastoa koskevassa ministerien julkilausumassa¹ esittäneet toiveen Pohjoismaiden merialueita koskevan yhteistyön lisäämisestä. Julkilausuma sisältää toiveen lisätä Pohjoismaiden merialueiden kestävyttä ilmastonmuutoksen keskellä. Pohjoismaiden merialueiden hallinnoinnin osalta ministerineuvoston ympäristö- ja ilmastoalan pohjoismaisessa yhteistyöohjelmassa (2019–2024) todetaan, että Pohjoismaat edistävät ekologisesti edustavia ja hyvin kytkeytyneitä suojelualueverkostoja ja että hallitukset tukevat ekosysteemiin perustuvaa merten hoidon suunnittelua ja meren luonnonvarojen hallintaa.

Valiokunta ei päässyt yksimielisyyteen ehdotuksesta. Pohjoismaiden vihreä vasemmisto suhtautui epäillen ehdotukseen ja kysyi, miksi siinä keskitytään ainoastaan meriin eikä muihin luonnonvaroihin. Ryhmä toivoi ehdotuksen käsittelyn yhteydessä tarkennusta siihen, onko ehdotuksessa kyse meren luonnonvarojen kestävästä käytöstä vai kestävydestä yleensä. Puolueyhmä korosti myös, että arktiset merialueet ovat tiukkaan säänneltyjä, minkä takia on epätodennäköistä, että pohjoismaainen strategia toisi jotain uutta alalle. Keskiryhmän jäsen Magnus Ek kysyi, mitä Pohjoismaat voivat tehdä yhdessä arktisen alueen yhteistyön vahvistamiseksi.

Ehdotuksen toisessa käsittelyssä Pohjoismaiden vihreä vasemmisto, sosiaalidemokraattinen ryhmä ja konservatiivinen ryhmä totesivat, etteivät ne tue ehdotusta muun muassa siitä syystä, että useimpien merialueiden hallinta on kansallinen asia ja samalla tiukkaan säännelty. Ehdotusta tukivat Magnus Ek, Simon Hallström ja Rebecca Le Moine. Vapaa Pohjola äänesti tyhjää. Konservatiivinen ryhmä esitti, että on parempi tukea Arktista neuvostoa kuin käyttää resursseja uuteen aloitteeseen. Päätöksenä oli, että ehdotusta ei tueta.

<https://www.norden.org/fi/node/39828>

Kööpenhaminassa 5. tammikuuta 2022

Anders Kronborg (S)

Atte Kaleva (kok.)

Doris J. Jensen (S)

Emilia Töyrä (S)

Magnus Ek (C)

Maria Stockhaus (M)

Ola Elvestuen (V)

Rasmus Ling (MP)

Rasmus Nordqvist (ALT)

Simon Holmström (HI)

Sofia Geisler (IA)

Staffan Eklöf (SD)

Tove Elise Madland (A)

Vilhelm Junnila (ps.)